

Uputstvo za korišćenje programskog paketa DLS

PODEŠAVANJA

Ukoliko prvi put startujete program otvoriće vam se opcija "Podešavanja". Do ove opcije možete doći i kasnije klikom na opciju menija "Podešavanje" iz glavnog programa.

Podešavanja

E-mail podešavanja

SMTP server: smtp.mail.yahoo.com Port: 25

E-mail pošiljaoca: a.karalic@yahoo.com E-mail primaoca: karlo@nizbrdo.org

Enable
 SSL
 TSL

Besplatni e-mail provajderi

SMTP autorizacija

Korisnicko ime (username): a.karalic@yahoo.com Lozinka (password): *****

Detalji ho(s)tela

Ho(s)tel: Moj hostel d.o.o. Maticni broj objekta: 1231212312

Adresa: Izviđačka 22

Ključ: nts and Settings\karlo\Desktop\DLS\Ključevi\javni.jk

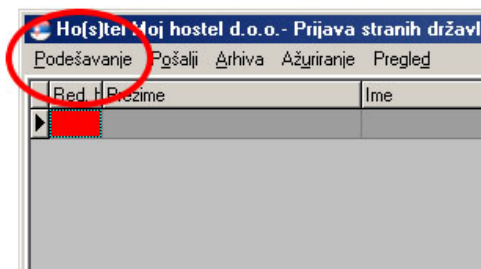
Direktotijum (folder): :\Documents and Settings\karlo\Desktop\DLS\fajlovi

Automatska promena tastature

Vreme preseka: 10:00

OK Cancel

sl.1 U prozoru "Podešavanja" program možete podesiti prema svojim potrebama. Prvi deo podešavanja odnosi se na izbor vašeg e-mail provajdera (dostavljača) internet e-mail serevisa, drugim rečima, o načinu na koji ste i do sada slali i primali e-mail poruke.

sl.2 Ukoliko kasnije želite da dodatno izmenite podešavanja, u glavnom meniju programa kliknite na opciju Podešavanja.

SMTP server (send mail transfer protocol) server možete kontaktirati vašeg provajdera internet usluga i saznati podatke o SMTP serveru (ime i port). Ukoliko koristite neki od besplatnih servisa kao što je yahoo, g-mail ili hotmail postoje definisana podešavanja u samom programu koje možete izabrati.

PORT je port vašeg SMTP servera koji možete saznati takođe od vašeg e-mail provajdera. Uobičajni port je 25.

E-Mail pošiljaoca je vaš e-mail sa koga šaljete izveštaj MUP-u.

E-Mail primaoca je e-mail na koji šaljete e-mail. Dobija te ga od MUP-a.

SSL/TSL su podešavanja za servere koji koriste jednu od ove dve vrste enkripcija.

Besplatni e-mail provajderi za koje imate gotova podešavanja su Yahoo, G-mail i Hotmail. Ukoliko koristite druge dobavljače, moraćete saznati od njih podešavanja koja služe za slanje e-maila.

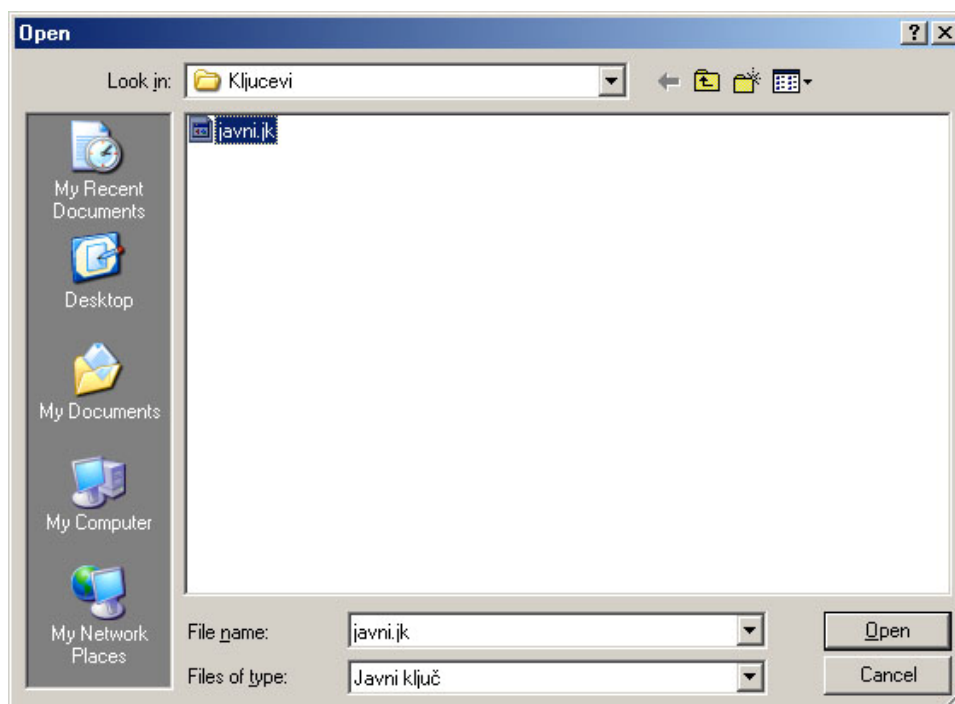
SMTP autorizacija - Neki provajderi zahtevaju autorizaciju prilikom slanja e-maila. To je slučaj sa svim besplatnim provajderima. U poljima **Korisničko ime** i **Lozinka** unosite podatke koje koristite za proveru e-maila kod vašeg provajdera. O ovoj opciji takođe saznajte od vašeg provajdera.

Ho(s)tel - Naziv vašeg ho(s)tela.

Matični broj objekta - je broj objekta koji dobijate od Odeljenja za strance MUP-a Srbije.

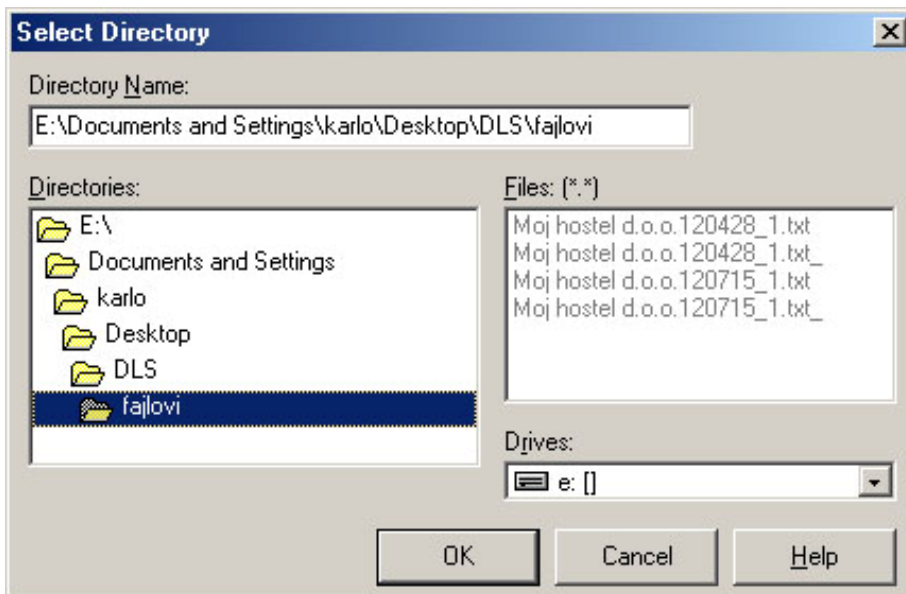
Adresa - Adresa vašeg ho(s)tela

Ključ - Ovom opcijom birate putanju do javnog ključa koji dobijate od MUP-a. Ova opcija je obavezna i bez nje program neće raditi automatsko kriptovanje. Klikom na dugme koje je označeno sa ... (tri tačke) otvara vam se sledeći dijalog:

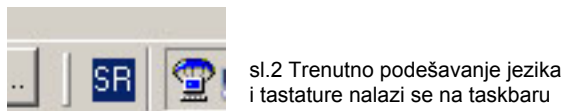
sl.3 Dijalog koji služi da odaberete putanju do mesta gde se nalazi javni ključ. Kada uđete u folder u kome se nalazi ključ, pojavice vam se njegova ikona sa nazivom. Kliknite na nju i na dugme Open. Na taj način ste uneli putanju do ključa.

Direktoriju (folder) je mesto gde program smešta kriptovane i nekriptovane fajlove pripremljene za slanje. Možete napraviti folder sami i odrediti ga za smeštanje tih fajlova. Ovo je obavezno podešavanje i bez njega program neće raditi. Klikom na dugme koje je označeno kao ... (tri tačke) otvara vam se dijalog za odabir foldera.

Folder birate po sopstvenom nahođenju i u zavisnosti od načina na koji je pravo pristupa na vašem računaru regulisano.

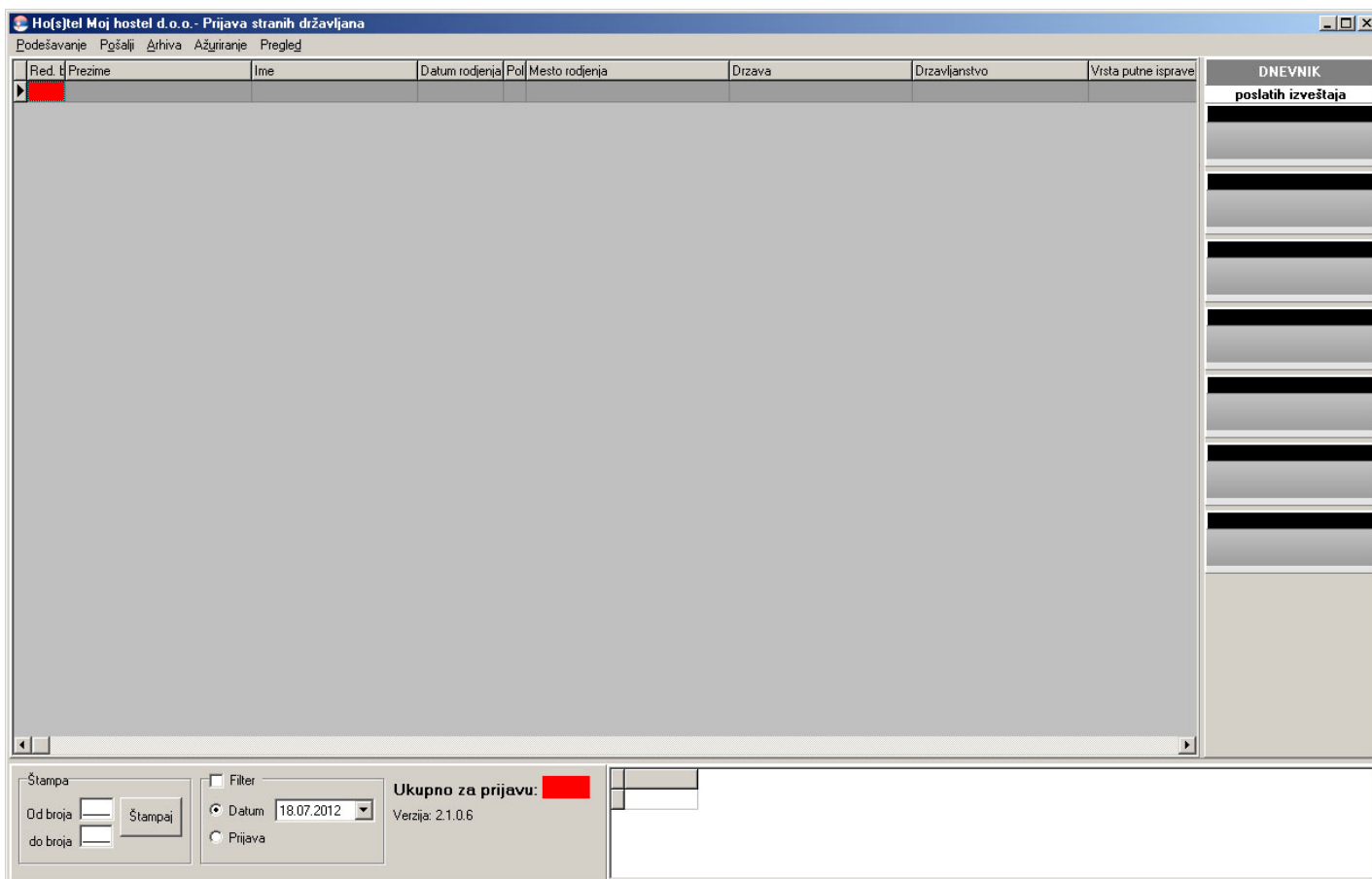
Automatska promena tastature je opcija koja vam omogućava automatsko postavljanje tastature na opciju Serbian latin. Ukoliko ne želite automatsku promenu, ostavite ovo polje prazno.

Vreme preseka - je vreme kojim odeređujete do kog vremena će biti izvršen presek izveštaja o stranim gostima. Kada odredite vreme, recimo, 09:00, svi gosti koji su došli unazad 24h biće obuhvaćeni tom prijavom. Ovo je podatak, koji je predviđen da se unosi samo prilikom početka rada sa programom. Ukoliko imate potrebu da ovo vreme naknadno promenite, **vodite račna** da ukoliko vreme pomerite unapred, može se desiti da neko od gostiju ne bude prijavljen. Ako je vreme pomereno unazad, može se desiti da neko bude prijavljen dva puta.

UNOS PODATAKA

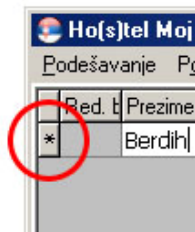
Ovaj program je veoma jednostavan za korišćenje, i ima samo nekoliko važnih koraka kako biste izvršili prijavu stranih gostiju MUP-u Srbije. Osnovni prozor izgleda ovako:

Jednostavan tabelarni prikaz svih stranih gostiju kroz koji se krećete ima ne tri stanja:

- unos novog gosta
- ažuriranje postojećih gostiju
- slobodno kretanje

Unos novog gosta označen je simbolom * (zvezda) i nalazi se na početku svakog reda tabele. Ukoliko je to prvi red u tabeli, novi unos započinjete obeležavanjem polja koje želite mišem i jednostavno započnete kucanje. Onog trenutka kada ste započeli kucanje u jednom od polja, na početnom polju pojavljuje se zvezdica:

s14. Zvezdica u početnom polju je znak da ste započeli novi unos.

Kada završite unos u određenom polju, možete preći na sledeće polje tasterom TAB.

sl3. Taster tab nalazi se na levom delu tastature iznad tastera CAPS LOCK.

Unos možete završiti i tasterom enter i u sledeće polje preći tasterom strelica levo ili desno.

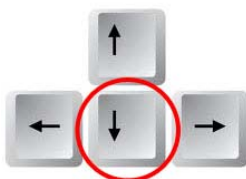
sl5. Postoje dva ENTER tastera (kao na slici) jedan se nalazi na alfanumeričkom delu tastature, dok se drugi nalazi na numeričkom delu. Možete koristiti i jedan i drugi.

Postoji i treći način, tj. upotrebom miša. Umesto tastera tab ili strelice, na željeno polje prelazite jednostavnim klikom. Unosite redom polja neophodna za prijavu gostiju koristeći jedan od tri opisana načina.

Kada ste uneli sva polja neophodna za prijavu, i nalazite se trenutno na polju "Napomena", pritiskom na taster TAB, **potvrđujete** podatke koje ste uneli i prelazite na sledećeg gosta. Potvrda može da se uradi na još jedan način - "strelicom nadole". Time potvrđujete unos gosta i prelazite na unos novog ali na mestu na kome vam se trenutno nalazi kursor (crveno obeleženo polje). Ukoliko ne želite da unosite novog gosta, novi unos prekidate tasterom ESC:

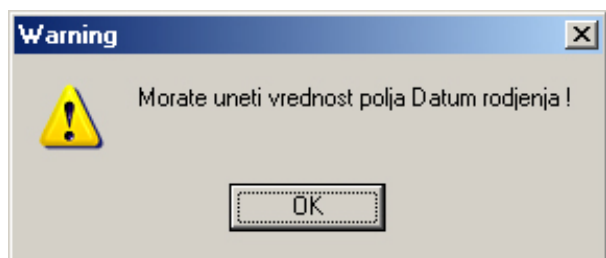

sl6a. Taster ESC nalazi se najčešće u gornjem levom uglu tastature.

sl6b. Strelica nadole pretstavlja zapravo kursorne tastere, čija je pozicija obično između numeričkog i alfa-numeričkog dela tastature.

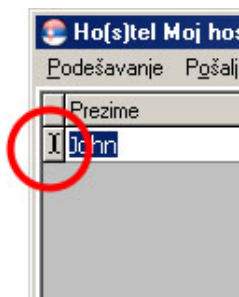
Ukoliko niste uneli sva polja koja su neophodna za prijavu stranaca program će vas obavestiti o nazivu polja koje mora biti uneseno u prijavu.

sl6. Upozorenje koje vam govori da niste uneli sva polja koja su neophodna za prijavu stranaca. Program vas obaveštava o nazivu polja, tako da se vratite na polje sa tim nazivom i unesete određeno polje.

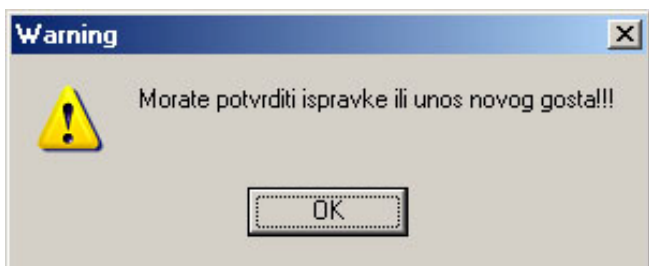
Podaci za **datum i vreme** unose se u zavisnosti od regionalnih podešavanja u kontrolnom panelu. Tako ako je datum podešen da se unosi u formatu mm-dd-yyyy tj. 03-22-2012, tako ga morate unositi i u programu. To isto važi i za vreme. Format vremena može biti hh:mm te ćete tom prilikom upisati 10:20.

Ažuriranje postojećih gostiju vrši se jednostavnim ulaskom u polje koje želite da ažurirate i levim klikom miša (ili tasterom enter, ili jednostavnim početkom kucanja čime menjate sadržaj celokupnog polja). Kada ste ažurirali polje, neophodno je potvrditi unos "strelicom na dole".

sl7. Prilikom ažuriranja podataka u prvoj koloni se nalazi znak za ažuriranje. Ovaj znak vam ukazuje da se trenutno vrši izmena podataka za tekućeg gosta. Posle završenog ažuriranja, neophodno je da unos potvrdite "strelicom na dole",

Ukoliko ne učinite ovaj korak, a pokušate da uradite nešto drugo, program će vas obavestiti da morate završiti sve započete unose.

sl8. Upozorenje koje vam govori da niste završili sa ažuriranjem gosta ili sa unosom novog. Ukoliko je to slučaj strelicom nadole potvrđujete unos. Nakon potvrde biće vam omogućeno da vršite druge operacije.

Informacije o gostima unosite redosledom kojim gosti dolaze. Podaci koji su od elementarnog značaja za slanje izveštaja jesu datum i vreme prijave, kao i vreme preseka. Program sam izračunava koje goste šalje u prijavi MUP-u Srbije. Svi gosti koji su došli od preseka prethodnog dana do preseka novog dana biće prijavljeni.

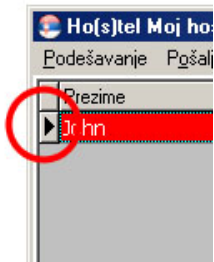
Na primer:

Vreme preseka : 07:00
Izveštaj za 10.7.2010

Biće prijavljeni svi strani gosti koji su došli od 07:00, 9.7.2010. god. - 07:00, 10.7.2010. god.

O ovim podacima brine sam program, tako da je na vama samo da unesete goste sa datumom i vremenom kada su došli.

U modu **slobodno kretanje** nalazite se odmah po startovanju programa ili ulazite posle unosa novog gosta i pritiska na taster esc ili posle potvrde ažuriranja. Mod slobodnog kretanja omogućava vam da izvršite pregled podataka tabele. U tom modu nalazite se kada simbol u prvoj koloni ima oblik strelice i ukazuje na trenutni aktivni red:

PRIJAVA

Prijava se vrši svakoga dana od 7 do 11 časova. Klikom na opciju Pošalji, dobijate sledeći odziv:

sl9. U ovom prozoru birate način i datum slanja izveštaja. Prvi način je uključena opcija Slanje e-mailom čime program automatski vrši kriptciju i šalje e-mail na adresu koja je naznačena kao e-mail primaoca u podešavanjima. Drugi način ukoliko je opcija Slanje e-mailom isključena čime pravite kriptovan fajl i sami šaljete iz foldera koji ste odabrali u podešavanjima.

Opcija štampa aluži za štampu potvrda stranom gostu o boravku u vašem smeštaju.

Odabirom tekućeg datuma i opcije "Slanje e-mailom" zapravo birate automatsko slanje izveštaja MUP-u za prethodnih 24h od vremena koje vam je navedeno kao vreme preseka. To je ujedno i najjednostavniji način za slanje izveštaja.

Ukoliko želite samo da formirate fajl koji ćete kasnije poslati, isključite opciju "Slanje e-mailom". U tom slučaju, biće formiran fajl u folderu koji ste odabrali u podešavanjima. Ime kriptovanog fajla koji se šalje je oblika:

Ime hostela+datum_1+txt_

Primer: Moj hostel d.o.o.120715_1.txt_

Opcija "Štampa" služi za štampu potvrda svim stranim gostima, za koje vršite prijavu, o boravku u ho(s)telu.

Poboljšanja i novine u programu možete videti na našem veb sajtu:

<http://www.nizbrdo.org/dls>